

Міністерство освіти і науки України
ВСП «Бобринецький аграрний фаховий коледж ім. В. Порика
Білоцерківського національного аграрного університету»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. директора

ВСП «Бобринецький АФК

ім. В. Порика БНАУ»

Геннадій ПІНЬКОВСЬКИЙ

09 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок розроблення освітньо-професійних програм у
Відокремленому структурному підрозділі
«Бобринецький аграрний фаховий коледж ім. В. Порика
Білоцерківського національного аграрного університету»

Розглянуто та схвалено

Рішенням педагогічної ради

ВСП «Бобринецький АФК

ім. В. Порика БНАУ»

Протокол № 5 від 31 08 2023 р.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення є нормативним документом ВСП «Бобринецький аграрний фаховий коледж ім. В. Порика Білоцерківського національного аграрного університету» (далі - Коледж) і визначає систему розроблення, затвердження, реалізації, моніторингу та перегляду освітньо-професійних програм незалежно від форми навчання в Коледжі. Положення розроблено на підставі та відповідно до Законів України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (стаття 44. Акредитація освітньої програми), «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 №2745-VIII (стаття 19. Акредитація освітньо-професійної програми) і призначено для педагогічних працівників Коледжу, здобувачів фахової передвищої освіти.

1.2. Положення ґрунтується на засадах постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» зі змінами внесеними згідно з Постановами КМ № 347 від 10.05.2018 р., № 180 від 03.03.2020 р., № 365 від 24.03.2021 р., наказу Міністерства освіти і науки України від 13.06.2012 № 689 «Про затвердження Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу», Стратегії розвитку ВСП «Бобринецький аграрний фаховий коледж ім. В. Порика Білоцерківського національного аграрного університету».

1.3. Освітньо-професійну програму використовують у разі:

- акредитації освітньо-професійної програми, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю;
- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;
- розроблення засобів діагностики якості фахової передвищої освіти;
- формування програм навчальних дисциплін, практик, змісту індивідуальних завдань;
- атестації майбутніх фахівців.

1.4. Основні терміни Положення та їх визначення

Освітньо-професійна програма (ОПП) - система освітніх компонентів на відповідному рівні фахової передвищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня фахової передвищої освіти.

Спеціальність - складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Спеціалізація - складова спеціальності, що визначається закладом фахової передвищої освіти та передбачає профільну спеціалізовану **освітньо-професійну програму** підготовки здобувачів фахової передвищої освіти.

Акредитація освітньо-професійної програми - оцінювання освітньо-професійної програми та освітньої діяльності закладу фахової передвищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості фахової передвищої освіти.

Кваліфікація - офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів фахової передвищої освіти, що засвідчується відповідним документом про фахову передвищу освіту.

Компетентність - динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні фахової передвищої освіти.

Ліцензування - процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності.

Результати навчання - знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення навчання за освітньо-професійною програмою або окремими освітніми компонентами.

Проектна група - визначається наказом директора фахового коледжу - група педагогічних працівників, які відповідальні за започаткування та реалізацію освітньої діяльності за освітньо-професійною програмою (надалі - ОПП) зі спеціальності на фаховому передвищому рівні освіти і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.

Група забезпечення спеціальності - група педагогічних працівників, для яких заклад освіти є основним місцем роботи і, які відповідають за виконання освітньо-професійної програми за спеціальністю на певних рівнях фахової передвищої освіти осіб з освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.

Рівень фахової передвищої освіти - відповідає п'ятому рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здатність особи вирішувати типові спеціалізовані задачі в окремій галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідних наук та може

характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.

2. СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇЇ ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

2.1. Спрямованість ОПП. В рамках однієї спеціальності фаховим коледжем можуть реалізуватися декілька ОПП за різними спеціалізаціями. Профільна спрямованість, обумовлена істотними особливостями предметної сфери програми, переліком програмних компетентностей, програмними результатами чи переліком освітніх компонентів є підставою для розробки окремої ОПП.

До складу окремої ОПП входить навчальний план, а також графік навчального процесу, з урахуванням особливостей форм навчання. Навчання за ОПП проводиться за денною формою. При організації різних форм навчання структура, обсяг, зміст і результати ОПП за певним рівнем фахової передвищої освіти не повинні відрізнятися між собою.

Прийняття або зміна стандарту освітньої діяльності є підставою для розроблення нової ОПП або перегляду існуючої. Стандарти фахової передвищої освіти встановлюють такі вимоги до ОПП:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня фахової передвищої освіти;
- перелік компетентностей випускника;
- нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;
- вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

Портфоліо ОПП. Процес розроблення, реалізації, моніторингу та перегляду ОПП документується в портфоліо освітньо-професійної програми - зібранні всіх матеріалів, напрацьованих проєктною групою.

Перелік складових портфоліо визначається керівником проєктної групи ОПП. Портфоліо містить:

- ОПП та додатки до неї;
- навчальний план підготовки здобувачів фахової передвищої освіти;
- відомості за формами, передбаченими відповідними додатками до Ліцензійних умов;
- інші документи, напрацьовані проєктною групою (довідки, аналітичні звіти, таблиці, опитувальні листи тощо).

2.2. *Структура ОПП.* До структури ОПП входять:

- лист-погодження;
- передмова;
- профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності;
- перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність;
- форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти;
- структурно-логічна схема освітньо-професійної програми;
- матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОПП;
- матриця відповідності програмних результатів навчання відповідним компонентам ОПП;
- навчальний план;
- робочі програми навчальних дисциплін;
- навчально-методичне забезпечення, комплекси навчальних дисциплін; програми практик;
- документи і матеріали, що регулюють зміст і реалізацію освітнього процесу;
- оціночні засоби (комплекти тестів, комплексних завдань, розміщених на паперових та електронних носіях).

2.4. *Характеристика складових ОПП.* Профіль ОПП визначає її характерні риси, місце в освітньому просторі, співвідношення з тематикою досліджень.

Він розробляється для полегшення розуміння ОПП зацікавленими сторонами: вступниками на навчання, здобувачами фахової передвищої освіти, роботодавцями, дослідниками, викладачами, випускниками закладів фахової передвищої освіти, професіоналами, керівниками закладів фахової передвищої освіти, агенціями забезпечення якості, органами ліцензування й акредитації тощо.

Дані профілю ОПП є частиною інформаційного пакету фахового коледжу, на основі якого формується додаток до диплома європейського зразка. Профіль освітньо-професійної програми складається з таких елементів:

- титульний лист;
- проєктна група (розробники програми);
- дата і номер протоколу засідання методичної та педагогічної рад фахового коледжу щодо погодження, схвалення та затвердження освітньо- професійної програми;
- інформація про врахування пропозицій зацікавлених сторін;
- повна назва фахового коледжу;

- ступінь фахової передвищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу;
- офіційна назва освітньо-професійної програми;
- тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми;
- термін навчання;
- акредитаційна інституція;
- термін акредитації;
- рівень НРК (національної рамки кваліфікації);
- передумови;
- мова викладання;
- мета освітньо-професійної програми;
- характеристика освітньо-професійної програми;
- придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання;
- викладання та оцінювання;
- програмні компетентності (інтегральні, загальні, фахові);
- програмні результати навчання (у когнітивній, афективній, психомоторній сферах);
- ресурсне забезпечення реалізації програми (кадрове, матеріально-технічне, інформаційне, навчально-методичне);
- академічна мобільність;
- основні компоненти освітньо-професійної програми;
- кількість кредитів;
- форма підсумкового контролю;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;
- принципи та процедури забезпечення якості освіти;
- моніторинг та періодичний перегляд освітньо-професійних програм;
- публічність інформації про освітньо-професійну програму;
- запобігання та виявлення академічного плагіату;
- вимоги професійних стандартів (у разі їхньої наявності - повна назва професійного стандарту).

Перелік освітніх компонентів (у тому числі перелік навчальних дисциплін) відображає розподіл ОПП на окремі освітні компоненти та логічну послідовність їх вивчення, які можуть складатися з одного або кількох модулів, інших типів складових навчального курсу, навчальної та виробничої практики, дослідницьких проектів, лабораторних робіт та інших відповідних навчальних заходів.

Перелік включає назви навчальних дисциплін за вибором фахового коледжу, практик, курсових і кваліфікаційних робіт та їх обсяг у кредитах ЄКТС з розподілом за навчальними семестрами.

2.5. Матриці відповідності. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОПП є відображення структурно-логічних зв'язків між змістом ОПП (переліком навчальних дисциплін) і запланованими програмними компетентностями. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентами ОПП є відображенням структурно-логічних зв'язків між змістом ОПП і запланованими програмними результатами.

2.6. Графік освітнього процесу та навчальний план.

Коледж на підставі ОПП за кожною спеціальністю розробляє графік освітнього процесу та навчальний план, який визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, форми поточного і підсумкового контролю.

Для конкретизації планування освітнього процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, що затверджується директором коледжу.

3. ОБСЯГИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ ТА ТРИВАЛІСТЬ НАВЧАННЯ

3.1. Здобуття фахової передвищої освіти передбачає успішне виконання особою відповідної ОПП, що є підставою для присудження освітньо-професійного ступеня - фаховий молодший бакалавр.

3.2. Фаховий молодший бакалавр - це освітньо-професійний ступінь, що здобувається на рівні фахової передвищої освіти і присуджується фаховим закладом освіти у результаті успішного виконання здобувачем фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 120-240 кредитів ЄКТС.

3.3. Особа може здобувати фахову передвищу освіту на основі базової середньої освіти, профільної середньої освіти (незалежно від здобутого профілю), професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти. Особи, які здобувають фахову передвищу освіту на основі базової середньої освіти, зобов'язані одночасно виконати освітню програму профільної середньої освіти професійного спрямування.

3.4. Обсяг ОПП підготовки фахового молодшого бакалавра складає:

- на основі базової загальної середньої освіти - 180 кредитів ЄКТС;
- на основі повної загальної середньої освіти - 120-180 кредитів ЄКТС.

3.5. Тривалість навчання за ОПП підготовки фахового молодшого бакалавра складає:

- за денною формою навчання - 3 роки 10 місяців;
- за скороченою програмою - 2 роки 10 місяців (на базі ПЗСО), 1 рік 10

місяців (на базі професійної, професійно-технічної освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти).

3.6. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин, навантаження одного навчального року за денною формою навчання - 60 кредитів ЄКТС.

4. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ ОПП

4.1. Розроблення ОПП. Нова ОПП розробляється на основі стандартів освітньої діяльності та стандартів фахової передвищої освіти з урахуванням вимог професійних стандартів у відповідній професійній області (за наявності останніх).

Розроблення нової ОПП містить такі етапи:

- формування проєктної групи та призначення голови (I етап);
- аналіз актуальності ОПП та оцінювання достатності наявних ресурсів (II етап);
- визначення профілю ОПП (III етап);
- визначення освітнього змісту ОПП та розроблення навчального плану (IV етап);
- розроблення системи оцінювання якості ОПП з метою її удосконалення (V етап).

4.2. I етап. Формування проєктної групи та призначення гаранта освітньо-професійної програми.

Нова ОПП розробляється за ініціативою керівництва фахового коледжу. Розроблення, моніторинг та перегляд кожної ОПП здійснюється проєктними групами.

4.3. Розробці нової ОПП передуює порівняльний аналіз її ініціаторів аналогічних спрямувань, що діють в провідних вітчизняних закладах освіти - їх тривалості, переліку навчальних дисциплін, рівня викладання та ін. Проєктні групи формуються окремо за кожною ОПП на період її розроблення, моніторингу, перегляду, проведення процедур зовнішнього оцінювання (ліцензування, акредитація), самооцінювання або інших необхідних процедур.

Склад проєктної групи ОПП затверджується наказом директора фахового коледжу за поданням завідуючого відділенням на підставі пропозицій випускової циклової комісії.

При цьому має бути дотримана ліцензійна умова щодо наявності у складі проєктної групи осіб, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи, мають освітню та/або професійну кваліфікацію, яка відповідає спеціальності, з яких не менше ніж дві особи мають вищу педагогічну категорію. Одна й та ж сама особа може бути членом декількох проєктних груп. З метою забезпечення участі в розробці, моніторингу та перегляду ОПП зацікавлених сторін

рекомендується включати до складу проєктної групи їх представників (роботодавців, органів студентського самоврядування, професіоналів тощо) або залучати до діяльності проєктної групи в інших формах.

Очолює проєктну групу її керівник, педагогічний працівник, який працює у закладі освіти за основним місцем роботи, має освітню та/або професійну кваліфікацію, яка відповідає спеціальності, вищу педагогічну категорію.

Дострокове припинення роботи й призначення нового керівника проєктної групи ОПП і членів проєктної групи здійснюється на підставі наказу директора Коледжу.

При розробці спільної ОПП створюється проєктної група, до складу якої входять представники всіх учасників-партнерів, які беруть участь в реалізації нової спільної ОПП.

У цьому випадку проєктна група повинна забезпечити облік вимог усіх сторін, які будуть забезпечувати її реалізацію, у тій мірі, в якій кожна зі сторін забезпечує внесок у ОПП. Проєктні групи виконують такі завдання:

- обирають вид ОПП
- встановлюють актуальність ОПП;
- формують профіль програми;
- визначають форми навчання та організації освітнього процесу;
- визначають освітні компоненти;
- розробляють навчальний план та інші нормативні документи, що організаційно супроводжують процес підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за відповідною ОПП з врахуванням рекомендацій методичної ради коледжу;
- дають завдання випусковим та іншим цикловим комісіям коледжу на розроблення навчально-методичного забезпечення ОПП;
- здійснюють аналіз відповідності ОПП Ліцензійним умовам;
- узагальнюють пропозиції та формують рекомендації з вдосконалення існуючої ОПП;
- беруть участь у моніторингу ОПП (узагальнюють пропозиції та рекомендації, здійснюють самоаналіз та самооцінювання) та періодичному перегляду ОПП;
- спільно з навчальним відділом фахового коледжу та приймальною комісією забезпечують внесення відомості щодо ОПП та навчальних планів до ЄДЕБО;
- здійснюють контроль за реалізацією ОПП педагогічними працівниками та цикловими комісіями фахового коледжу.

За запитом проєктної групи відповідні служби фахового коледжу зобов'язані надати у визначений керівником проєктної групи строк відомості,

необхідні для розроблення ОПП.

Координацію діяльності усіх проектних груп фахового коледжу здійснює заступник директора з навчальної роботи.

4.4. II етап. Аналіз актуальності ОПП та оцінювання достатності наявних ресурсів. Аналіз актуальності ОПП полягає у встановленні суспільної потреби в ОПП, її потенціалі шляхом консультацій із зацікавленими сторонами (здобувачами фахової передвищої освіти, випускниками коледжу, роботодавцями, науковою спільнотою, професіоналами тощо), з'ясуванні виконання основних умов її запровадження.

Проектна група проводить аналіз ринку освітніх послуг і можливості позиціонування на ньому ОПП, аналіз ринку праці, на який орієнтована нова ОПП, можливостей майбутнього працевлаштування для потенційних випускників.

Для забезпечення перегляду та моніторингу освітньо-професійних програм, постійного зв'язку з зацікавленими сторонами коледжем створюються дорадчі органи, до яких входять представники зацікавлених сторін.

Проектна група, виходячи з прогнозованої структури ОПП, з врахуванням Ліцензійних умов, за результатами консультацій з профільними службами закладу освіти, здійснює попередню загальну оцінку достатності наявних ресурсів (кадрових, фінансових, організаційних тощо) для її реалізації та потреби залучення зовнішніх ресурсів.

4.5. III етап. Визначення профілю ОПП. Профіль програми складається проектною групою як короткий документ, створений для представлення в усталеній формі загальної інформації про ОПП.

Визначення профілю полягає у визначенні мети ОПП (до двох речень), загальних та фахових програмних компетентностей, які повинні бути досягнуті в результаті навчання, кінцевих (програмних) результатів навчання з урахуванням положень Національної рамки кваліфікацій, вимог стандартів фахової передвищої освіти та встановлення необхідного обсягу ОПП у кредитах ЄКТС.

При формулюванні програмних компетентностей та результатів навчання слід забезпечити активну роль представників ринку праці в процесі формування компетентнісного опису моделі майбутнього фахівця. Програмні компетентності (описані за видами: інтегральні, загальні, спеціальні) - загалом від 10 до 15 найважливіших компетентностей, визначають специфіку ОПП. Компетентності випускника відображають погляд роботодавця (замовника) на освітню та професійну підготовку потенційного працівника.

Основою для формулювання програмних компетентностей ОПП є перелік компетентностей стандарту фахової передвищої освіти за відповідною

спеціальністю. Цей перелік може бути доповнений декількома (не більше 2-3) компетентностями, що визначаються специфікою потреб регіонального або секторального ринку праці (цільовий запит роботодавців).

Інтегральні та загальні компетентності визначені Національною рамкою кваліфікацій. Загальні компетентності вибрані з переліку проєкту Тьюнінг (Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання/ пер. з англ. Національного експерта з реформування вищої освіти Програми Еразмус+, д-ра техн. наук, проф. Ю.М. Рашкевича. - Київ: ТОВ «Поліграф плюс», 2016.)

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності, як правило, поділяють на три види (в предметній області):

- знання й розуміння,
- когнітивні уміння та навички,
- практичні навички.

Бажано наводити коментар до кожної компетентності. Набір фахових компетентностей має відповідати визначеному рівню ОПП.

Програмні результати навчання - узгоджений набір 15-25 тверджень, які зазначають, що здобувач фахової передвищої освіти має знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення навчання за ОПП. При формулюванні програмних результатів навчання рекомендується враховувати міжнародні зразки (формулювання), наприклад, розроблені в проєкті Тьюнінг.

Набір програмних результатів навчання є однаковим для всіх здобувачів фахової передвищої освіти за ОПП певного рівня. Перелік програмних результатів навчання має корелюватися з визначеним переліком загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей. Результати навчання мають відповідати таким критеріям:

- корисність - мають сприйматися як такі, що відповідають рівню фахової передвищої освіти та вимогам/очікуванням громадянського суспільства та держави, релевантність відповідним програмним компетентностям;

- конкретність - забезпечувати достатній рівень деталізації, бути чіткими і однозначними, написаними зрозумілою мовою, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача фахової передвищої освіти;

- стандартизованість - визначати стандартні вимоги, яким повинен відповідати здобувач фахової передвищої освіти;

- відповідність - відповідати кваліфікаційним вимогам, бути взаємозв'язаними із освітніми рівнями та кваліфікаційними рівнями Національної рамки кваліфікацій (далі - НРК);

- об'єктивність - сформульованими нейтрально, уникаючи зайвої амбітності та суб'єктивності;

- досяжність - реалістичними, з погляду часу та ресурсів, необхідних для їх досягнення;

- діагностичність - повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення та визначати вимоги до присудження кредитів ЄКТС;

- вимірюваність - має існувати спосіб та шкала для вимірювання ступеня досягнення результату прямими або непрямими методами.

Порядок формулювання результатів навчання:

- визначити, якій сфері (спеціальній чи загальній, предметній області, особливі навички тощо) має відповідати результат навчання;

- зазначити тип результату навчання (знання, навички, здатності, інші компетентності);

- за необхідності навести умови/обмеження, за яких слід демонструвати результат навчання;

- перевірити результат навчання відповідності вище зазначеним критеріям та визначити засіб оцінювання його досягнення.

При розробленні програмних результатів навчання варто врахувати, що:

- результати навчання характеризують те, що здобувач фахової передвищої освіти повинен продемонструвати після успішного завершення освітньо-професійної програми (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо);

- повний набір програмних результатів навчання виражає характерні особливості ОПП; якщо серед них є результати, характерні також і для інших ОПП, їх доцільно виділити окремо.

Формулювання програмних результатів супроводжує вироблення чітких критеріїв оцінювання сформульованого результату.

Кореляція результатів навчання програмним компетентностям перевіряється за допомогою матриці відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання за ОПП.

4.6 IV етап. Визначення змісту ОПП та розроблення навчального плану.

Визначення змісту освітньо-професійної програми охоплює такі етапи:

1) складання переліку освітніх компонентів ОПП:

- вирішення питання щодо використання модульної системи в освітньо-професійній програмі;

- визначення компетентностей та формулювання результатів навчання для кожного модуля;

- визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання;

- перевірка охоплення ключових загальних та предметно- спеціалізованих компетентностей;

2) обрання освітніх технологій і розроблення навчального плану;

3) розроблення програм навчальних дисциплін.

На підставі програмних компетентностей та програмних результатів навчання проєктна група:

- визначає загальний бюджет часу - обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для досягнення зазначених результатів, який необхідно розподілити;

- здійснює структурування результатів навчання (модулів або навчальних дисциплін, інших складових навчального курсу, практик, лабораторних робіт та інших відповідних навчальних заходів) та розподіляє кредити ЄКТС, необхідні для досягнення зазначених результатів.

Визначення кількості кредитів ЄКТС для освітнього компонента здійснюється шляхом оцінки навантаження, необхідного для досягнення результатів навчання.

Мінімальна кількість кредитів ЄКТС для освітнього компоненту складає не менше 3 кредитів (на базі БЗСО та ПЗСО).

Слід стандартизувати освітні компоненти з метою гнучкості, мобільності, формування міждисциплінарних траєкторій навчання. Визначення компетентностей та формулювання результатів навчання для кожного модуля (освітнього компонента). Виходячи з програмних компетентностей та програмних результатів навчання, проєктна група має сформулювати результати навчання, які повинні бути досягнуті в межах кожного модуля (освітнього компонента).

Визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання. Проєктна група має погодити спосіб найкращого розвитку та оцінювання компетентностей і досягнення бажаних результатів навчання, а також передбачити різноманітні підходи до навчання, викладання та оцінювання. Перевірка охоплення ключових загальних та предметно-спеціалізованих компетентностей. Проєктна група має перевірити розвиток ключових загальних і спеціальних компетентностей, а також перевірити, чи всі програмні ключові загальні та спеціальні компетентності охоплюються модулями/одинацями освітньо-професійної програми.

Проєктні групи мають провести тест щодо узгодження результатів навчання та програмних компетентностей:

- узгодження програмних результатів навчання з Національною рамкою кваліфікацій;

- узгодження програмних результатів навчання зі стандартами фахової передвищої освіти;

- узгодження результатів вивчення модуля (навчальної дисципліни) з програмними результатами навчання (Матриця відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам освітньо-професійної програми);

- узгодження модульних (дисциплінарних) результатів навчання з програмними компетентностями (Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам освітньо-професійної програми);
- узгодження методів викладання з відповідними результатами навчання для досягнення бажаних результатів навчання;
- узгодження методів оцінювання відповідно з модульними (дисциплінарними) та програмними результатами навчання.

4.7. Обрання освітніх технологій та розроблення навчального плану.

Внесення проєктною групою узгоджених результатів навчання до освітньо-професійної програми та відповідних навчальних дисциплін - до навчальних планів підготовки фахівців є обов'язковим.

Відповідно до профілю освітньо-професійної програми та переліку її освітніх компонентів проєктна група розробляє навчальний план ОПП.

При цьому слід враховувати, що обсяг аудиторної роботи здобувачів фахової перед вищої освіти встановлюється в межах від 1/3 до 2/3 обсягу 1 кредиту ЄКТС (від 10 до 20 годин), решта обсягу призначається для їх самостійної роботи. Органи студентського самоврядування можуть подавати пропозиції та зауваження щодо змісту навчальних планів.

При проєктуванні кадрового забезпечення ОПП проєктна група має узгодити свої пропозиції щодо складу ПП для викладання дисциплін, внесених у проєкт навчального плану, з цикловими комісіями, на яких працюють такі ПП.

4.8. Розроблення програм навчальних дисциплін.

Програми навчальних дисциплін за завданнями проєктних груп розробляються на циклових комісіях коледжу згідно з вимогами розроблених освітньо-професійних програм.

Органи студентського самоврядування можуть надавати пропозиції та зауваження щодо змісту програм навчальних дисциплін.

Програма навчальної дисципліни розробляється на термін дії навчального плану, за необхідності до неї можуть вноситись зміни. З метою забезпечення цілісності освітнього матеріалу, забезпечення професійної спрямованості змісту навчання, попередження дублювання, врахування міждисциплінарних зв'язків програми навчальних дисциплін розглядаються методичною радою фахового коледжу.

На підставі робочої програми навчальної дисципліни на поточний навчальний рік в циклових комісіях розробляються матеріали навчально-методичного забезпечення.

4.9. V етап. Розроблення системи оцінювання якості освітньо-професійної програми з метою її удосконалення

За якість ОПП відповідальність несуть проєктна група, а також педагогічні

працівники, які її реалізують. З метою контролю за якістю ОПП та їх вдосконаленням проводяться різні процедури оцінювання та визнання якості ОПП: зовнішні, внутрішні й непрямі.

Основною процедурою зовнішнього оцінювання та визнання якості ОПП є акредитація освітньо-професійної програми.

Для всіх ОПП рекомендується регулярно проводити оцінку підготовки фахівців і затребуваних компетентностей (результатів навчання) з точки зору роботодавців, а також затребуваних результатів навчання з точки зору випускників. Процедурою такої оцінки є опитування роботодавців та випускників (анкетування, інтерв'ювання, соціологічне дослідження тощо).

Основними процедурами внутрішньої оцінки якості ОПП є самоаналіз освітньо-професійної програми, який може проводитися як в рамках процедур зовнішнього оцінювання якості, так і з ініціативи гаранта ОПП з метою планових процедур контролю якості.

Залежно від цілей проведення самоаналізу визначаються процедури і терміни його проведення. За рішенням завідувача відділення для проведення самоаналізу ОПП і підготовки звіту призначається комісія (у складі 3-5 осіб з числа педагогічних працівників, що реалізують ОПП).

Самоаналіз може проводитися проектною групою за рішенням керівника проектної групи. Результати проведеного самоаналізу оформлюються у формі звіту про результати самоаналізу.

Звіт про результати самоаналізу ОПП готується членами комісії і узгоджується з усіма залученими до цієї процедури учасниками; звіт повинен містити висновки про якість ОПП і пропозиції щодо її вдосконалення, включаючи, за необхідності, пропозиції щодо внесення змін до ОПП, модернізації ОПП і/або прийняттю інших управлінських рішень.

Звіт про результати самоаналізу затверджується на засіданні методичної ради фахового коледжу.

Внесення в ОПП змін, що відносяться до компетенції педагогічної ради фахового коледжу, затверджується на засіданні педагогічної ради коледжу на підставі рекомендацій, наданих гарантом освітньої програми.

5. ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ВІДКРИТТЯ, АКРЕДИТАЦІЇ ТА ЗАКРИТТЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

5.1. Затвердження ОПП. Всі нові ОПП мають пройти єдиний порядок затвердження, що передбачає їх послідовний розгляд такими підрозділами:

- проектною групою, позитивне рішення якої є підставою для передачі матеріалів на засідання випускової циклової комісії;
- випусковою цикловою комісією (спільним засіданням випускових

циклових комісій), позитивне рішення якої (яких) є підставою для передачі матеріалів заступнику директора з навчальної роботи;

- заступником директора з навчально-виховної роботи, який здійснює перевірку збалансованості та реалістичності програми, раціональності розподілу кредитів, повноту документального забезпечення та відповідність освітньо-професійної програми Ліцензійним умовам. Позитивне рішення заступника директора з навчальної роботи є підставою для передачі матеріалів на розгляд педагогічної ради;

- методичною радою фахового коледжу, яка оцінює відповідність нової ОПП всім вимогам, що пред'являються до освітньо-професійних програм фахового коледжу. Висновок про ухвалення ОПП методичною радою є рекомендаційним для педагогічної ради фахового коледжу;

- педагогічною радою фахового коледжу.

Перелік документів, необхідних для відкриття освітньо-професійної програми, що подаються на засідання педагогічної ради коледжу:

- копія наказу директора коледжу про затвердження складу проектної групи;

- освітньо-професійна програма;

- графік навчального процесу;

- навчальний план підготовки фахівців;

- протокол засідання випускової циклової комісії;

- зовнішня рецензія провідного роботодавця галузі.

За результатами розгляду освітньо-професійної програми педагогічна рада коледжу може прийняти рішення про її затвердження, направлення на доопрацювання або про відмову у затвердженні.

Навчальний план підготовки фахівців ОПС «фаховий молодший бакалавр» затверджується рішенням педагогічної ради коледжу і вводиться в дію наказом директора коледжу. Підпис директора скріплюється печаткою коледжу.

5.2. Відкриття ОПП та набір здобувачів фахової передвищої освіти.

Набір здобувачів фахової передвищої освіти на навчання за ОПП здійснюється приймальною комісією фахового коледжу централізовано, згідно з Правилами прийому до коледжу.

Освітньо-професійна програма може бути внесена до Правил прийому і на навчання за неї може бути оголошено набір здобувачів фахової передвищої освіти лише за умови затвердження ОПП і наявності ліцензії коледжу на здійснення освітньої діяльності (орієнтовно до 1 грудня поточного року) за спеціальністю, в рамках якої відкривається освітньо-професійна програма.

Якщо на освітньо-професійну програму не здійснено набір здобувачів фахової передвищої освіти у зв'язку з її недостатньою затребуваністю, то проектна група може в подальшому:

- відмовитися від її реалізації, в порядку, встановленому п. 5.4 цього Положення;

- провести удосконалення ОПП з метою підвищення її конкурентоспроможності та привабливості на ринку освітніх послуг, надати матеріали педагогічній раді коледжу. У разі схвалення набір здобувачів фахової передвищої освіти на навчання за удосконаленою ОПП здійснюється приймальною комісією коледжу в наступному календарному році.

5.3. Акредитація освітньо-професійної програми.

Коледж подає до центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти в електронному вигляді заяву та документи, що підтверджують відповідність освітньо-професійної програми та освітньої діяльності за цією програмою вимогам стандартів фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю.

Протягом двох місяців з дня подання заяви центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти за результатами акредитаційної експертизи приймає рішення про акредитацію, умовну акредитацію чи про відмову в акредитації відповідної освітньо-професійної програми.

У сертифікаті про акредитацію зазначаються:

- 1) найменування та адреса закладу фахової передвищої освіти;
- 2) спеціальність і рівень фахової передвищої освіти, за якими акредитована освітньо-професійна програма;
- 3) дата видачі сертифіката.

Сертифікат про акредитацію вперше видається за кожною акредитованою освітньо-професійною програмою строком на п'ять років, а при другій та наступних акредитаціях - строком на 10 років. Інформація про видачу сертифіката вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Форма сертифіката про акредитацію, порядок його оформлення, переоформлення, видачі, зберігання та обліку затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Сертифікат підтверджує відповідність освітньо-професійної програми за певною спеціальністю та рівнем фахової передвищої освіти стандартам фахової передвищої освіти і дає право на видачу документа про фахову передвищу освіту державного зразка за акредитованою освітньо-професійною програмою.

5.4. Закриття ОПП. ОПП може бути вилучена з переліку, що реалізуються в фаховому коледжі, за таких умов:

- з ініціативи відділення, при їх відмові від реалізації ОПП;
- з ініціативи фахового коледжу (за поданням приймальної комісії), у разі відсутності набору здобувачів фахової передвищої освіти на навчання за ОПП протягом 2 років;

- у разі переформатування ОПП. У цьому випадку об'єднана або роз'єднана освітньо-професійна програма розробляється і проходить затвердження як нова, а за тими освітньо-професійними програмами, що реалізувалися до переформатування, припиняється набір здобувачів фахової передвищої освіти на навчання. Після завершення навчання здобувачів фахової передвищої освіти на останньому курсі (році) освітньо-професійна програма вилучається з переліку ОПП, що реалізуються в фаховому коледжі;

- з ініціативи фахового коледжу, якщо в результаті будь-якої з процедур зовнішньої або внутрішньої оцінки якості освітньо-професійної програми отримано висновки про її низьку якість. Рішення про вилучення освітньо-професійної програми з числа ОПП, що реалізуються в фаховому коледжі, приймає педагогічна рада коледжу.

6. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ, МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

6.1. *Порядок реалізації освітньо-професійної програми.* Порядок реалізації освітньо-професійної програми визначається Положенням про організацію освітнього процесу фахового коледжу. Для планування освітнього процесу на кожний навчальний рік заступником директора з навчально-виховної роботи та завідувачем відділення, разом із випусковою цикловою комісією складається робочий навчальний план за кожною ОПП. У робочому навчальному плані обумовлюються щорічні особливості організації освітнього процесу для кожної ОПП та зміст варіативної частини (блоку дисциплін за вільним вибором здобувачів фахової передвищої освіти).

6.2. *Управління освітньо-професійною програмою.* Управління освітньо-професійною програмою здійснюється на адміністративному та академічному рівнях. Адміністративне управління ОПП здійснює заступник директора з навчально-виховної роботи.

До функцій адміністративного управління ОПП відносяться:

- організація та управління матеріально-технічним і інфраструктурним забезпеченням;
- інформаційне та навчально-методичне забезпечення в частині надання доступу до інформаційних, бібліотечних та інших загальних ресурсів коледжу, профорієнтаційна робота з потенційними вступниками;
- взаємодія з випускниками, роботодавцями, професіоналами тощо;
- рекомендації щодо складу екзаменаційних комісій;
- координація забезпечення якості освітньо-професійної програми, що реалізується в коледжі;
- організація проведення самообстеження освітньо-професійної програми.

Академічне управління освітньо-професійною програмою здійснює керівник групи кадрового забезпечення ОПП.

Завданнями академічного управління ОПП є:

1) організація колегіального розроблення освітньо-професійної програми (профілю, навчальних планів, матриць відповідностей, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу, включаючи програми навчальних дисциплін, практик, підсумкових семестрових випробувань тощо, оціночних засобів);

2) здійснення контролю за якістю роботи ПП, які забезпечують реалізацію ОПП;

3) аналіз і впровадження кращого досвіду світової та вітчизняної освіти у зміст і технологію реалізації ОПП;

4) виявлення здобувачів фахової передвищої освіти, схильних до академічної кар'єри, і організація роботи з ними;

5) взаємодія з роботодавцями та випускниками для уточнення вимог до компетентностей випускника і оцінки обраних технологій реалізації ОПП і якості підготовки фахівців;

6) підготовка освітньо-професійної програми до процедур оцінки якості.

6.3. Моніторинг освітньо-професійної програми.

Моніторинг освітньо-професійної програми здійснюється з метою визначення, чи є призначення кредитів, означені результати навчання та розраховане навчальне навантаження досяжними, реалістичними та адекватними. Моніторинг здійснюється, як правило, проектною групою. До здійснення моніторингу можуть долучатися експерти: педагогічні працівники, професіонали-практики, здобувачі фахової передвищої освіти. Суттєвим елементом для перевірки та перегляду призначення кредитів є зворотний зв'язок із зацікавленими сторонами. Проектна група має інформувати здобувачів фахової передвищої освіти і педагогічних працівників про мету моніторингу та спосіб його здійснення, щоб забезпечити точність та високий відсоток наданих відповідей.

Моніторинг може проводитися у різний спосіб - анкетування, опитування, інтерв'ювання (у тому числі здобувачів фахової передвищої освіти та випускників з метою аналізу їх власного досвіду), моніторинг досягнутих результатів, оцінювання ОПП на відповідність критеріям забезпечення якості освітньо-професійних програм тощо. Мають бути використані також дані про час завершення та результати оцінювання програм та їх компонентів. Систему обов'язкових методів і засобів моніторингу визначає методична рада Коледжу за поданням проектних груп. Анкета моніторингу освітньо-професійної програми складається з основних критеріїв забезпечення якості, кожний критерій

оцінюється за рівнями: задовольняє, частково задовольняє, не задовольняє. У процесі моніторингу відбувається збір даних за зазначеними позиціями з коментарями.

За результатами моніторингу складається аналітичний звіт, який подається до методичної ради коледжу.

Для формулювання висновку за результатами моніторингу освітньо-професійної програми використовується дворівнева шкала:

- висока якість - освітньо-професійна програма має високий рівень досягнення результатів;
- неналежна якість - освітньо-професійна програма має серйозні недоліки.

6.4. Основні критерії забезпечення якості освітньо-професійних програм. Вимоги до освітньо-професійних програми та результатів навчання:

- реалізується відповідно до Стратегічного плану розвитку та Положення «Про Бобринецький аграрний фаховий коледж ім. В. Порика Білоцерківського національного аграрного університету БНАУ»;
- сприяє виконанню місії та досягнення цілей Коледжу;
- враховує потреби ринку праці та цільової групи (вступники, батьки, роботодавці);
- орієнтована на конкретну спеціальність;
- назва узгоджується із змістом;
- методи і форми навчання, у т.ч. обсяги самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти та виробничої практики, сприяють досягненню цілей освітньо-професійної програми;
- цілі і результати навчання за освітньо-професійною програмою мають бути сформульовані таким чином, щоб слугувати основою для оцінювання знань і навичок випускників, які навчалися за цією програмою;
- цілі і результати навчання за освітньо-професійною програмою мають бути адекватними і порівнюваними з результатами навчання відповідного рівня фахової передвищої освіти;
- цілі і результати навчання за освітньо-професійною програмою мають відповідати вимогам і тенденціям законодавства, що регулює відповідну професійну сферу;
- при існуванні професійного стандарту, цілі та результати навчання мають враховувати необхідність набуття та застосування знань і навичок, зазначених у стандарті;
- практична підготовка (практики), що необхідна для досягнення результатів навчання, має забезпечувати набуття і застосування здобувачами фахової передвищої освіти ефективних методів роботи;

- організація проведення практик має бути чітко регламентована, вимоги для її успішного завершення визначені;
- здобувачам фахової передвищої освіти має бути надана інструкція щодо проходження практик та відповідне керівництво у робочому середовищі.

6.5. Розвиток освітньо-професійної програми та вимоги до педагогічних працівників, які її реалізують.

Вимоги до розвитку освітньо-професійної програми та педагогічних працівників, які її реалізують:

- розвиток є безперервним процесом;
- до розвитку залучені здобувачі фахової передвищої освіти і роботодавці;
- педагогічні працівники, які реалізують освітньо-професійну програму, ознайомлені з її цілями та своєю роллю у їх досягненні;
- для усунення недоліків складається та реалізується відповідний план дій;
- система зворотного зв'язку (за участю здобувачів фахової передвищої освіти, випускників, роботодавців, викладачів) є ефективною, а її результати прикладними;
- кваліфікація педагогічних працівників, які реалізують освітньо-професійну програму, відповідає вимогам, встановленим законодавством;
- педагогічні працівники, які реалізують освітньо-професійну програму та мають відповідний рівень викладацької компетентності;
- педагогічні працівники, які реалізують освітньо-професійну програму, беруть участь у дослідженнях і розробках;
- педагогічні працівники, які реалізують освітньо-професійну програму, співпрацюють із зацікавленими особами поза межами фахового коледжу;
- система розвитку персоналу є ефективною: педагогічні працівники, які реалізують освітньо-професійну програму, мають можливості для самовдосконалення та саморозвитку, проводяться регулярні інтерв'ю (анкетування) та/або застосовуються інші методи розвитку персоналу;
- педагогічні працівники, які реалізують освітньо-професійну програму, регулярно використовують у подальшому свої знання та навички поза фаховим коледжем та беруть участь у конференціях;
- кількість штатних педагогічних працівників визначається на основі їх обов'язків, обсягів викладання і кількості здобувачів фахової передвищої освіти та є цілком достатньою для досягнення цілей і результатів навчання;
- склад педагогічних працівників, які реалізують освітньо-професійну програму, за віком і відсоток молодих педагогічних працівників забезпечує стійкість викладання в фаховому коледжі;

- вимоги для вступу на навчання здобувачів фахової передвищої освіти базуються на якостях, необхідних для досягнення результатів навчання;

- система консультування здобувачів фахової передвищої освіти (щодо навчання, кар'єри тощо) є ефективною;

- оцінка результатів навчання включає в себе зворотний зв'язок здобувачів фахової передвищої освіти, який підтримує їх розвиток;

Навчальне середовище Коледжу:

- включає всі приміщення, що необхідні для проведення навчання (аудиторії, кабінети, лабораторії, навчально-виробнича клініка);

- має достатній потенціал, враховуючи кількісний склад здобувачів фахової передвищої освіти;

- обладнано відповідно до сучасних вимог (відео-проектори, Інтернет тощо).

6.6. Перегляд освітньо-професійних програм. Перегляд освітньо-професійних програм з метою їх удосконалення здійснюється у формах оновлення або модернізації. Освітньо-професійна програма може щорічно оновлюватися в частині усіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів.

Підставою для оновлення ОПП можуть бути:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньо-професійної програми та/або педагогічних працівників, які її реалізують;

- результати оцінювання якості;

- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації освітньо-професійної програми.

Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОПП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик і т.п.).

Навчальні плани підлягають моніторингу та періодичному перегляду (не рідше одного разу за повний курс навчання за освітньою програмою).

Підставою для розробки нових навчальних планів є:

- затвердження Кабінетом Міністрів України нового переліку спеціальностей або внесення змін до чинного переліку;

- затвердження нових стандартів фахової передвищої освіти;

- внесення змін до циклу дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки (за рішенням Міністерства освіти і науки України або педагогічної ради Коледжу);

- внесення змін до дисциплін циклу самостійного вибору здобувачів фахової передвищої освіти (за рішенням педагогічної ради коледжу).

Модернізація освітньо-професійної програми має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж при плановому оновленні, і може

стосуватися також мети (місії), програмних навчальних результатів. Зміна виду освітньо- професійної програми також відноситься до удосконалення.

Модернізація ОПП може проводитися з:

- ініціативи керівництва коледжу у разі незадовільних висновків про її якість в результаті самоаналізу або аналізу динаміки набору здобувачів фахової передвищої освіти;

- ініціативи гаранта освітньо-професійної програми за відсутності набору вступників на навчання;

- ініціативи проєктної групи з метою врахування змін, що відбулися в професійному полі, в яких реалізується ОПП, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці;

- наявності висновків про недостатньо високу якість за результатами різних процедур оцінки якості ОПП;

Бажано залучення до модернізації освітньо-професійних програм представників роботодавців, зовнішніх відносно ОПП експертів (як з професійної спільноти Коледжу, так і незалежних). Модернізована освітньо-професійна програма разом з обґрунтуванням внесених до неї змін має пройти затвердження в установленому порядку.

Повторне затвердження освітньо-професійних програм відбувається з ініціативи проєктної групи або відділення, що реалізує ОПП, у разі її значного оновлення. Значним вважається оновлення складу ОПП (складу дисциплін, практик та їх обсягу в кредитах ЄКТС) більше ніж на 50 %.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Відомості про освітньо-професійні програми розміщуються на сайті коледжу. Відповідальними за формування і зберігання паперових версій портфолію ОПП є керівник проєктної групи та заступник директора з навчально-виховної роботи.

Відповідальними за повноту й своєчасність розміщення інформації про освітньо-професійну програму на сайті коледжу є заступник директора з навчально-виховної роботи та адміністратор сайту.

7.2. Інформація про ОПП вноситься проєктною групою до ЄДБО в електронному вигляді.